

III 40580

A. 3613.

Zupan.

Komplet

Pročrtao se

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. —

List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v.

UREDNIŠTVO: Koroška cesta štev. 5.

Rokopis se ne vračajo. Neznamkovana pisma se ne sprejemajo.

UPRAVNIŠTVO: Koroška cesta štev. 5.

Vspremo naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede opoldne. — Nezaprtje reklamacije so poštnine proste.

Štev. 1.

V Mariboru, dne 5. januarja 1905.

Tečaj XXXIX.

Port Artur se je udal!

Zalostna je prva novica, ki jo prinašamo svojim čitateljem v novem letu. Port Artur, ponosna ruska trdnjava na dalnjem vzhodu je padla, portarturski junaki so se udali sovražniku. Pretresujoča in nepričakovana je ta novica! Vsak Slovan je zrl z navdušenjem in ponosom na portartursko posadko, ki je tako hrabro in vstrajno branila svojo trdnjavu, da jo je občudoval ves svet. General Steselj je postal ljubljenc vseh Slovanov, pogumni vojaki so bili predmet visokega občudovanja, Port Artur nam je bil vzgled, kako se mora Slovan neustrašeno braniti proti sovragom! In sedaj je padla ta trdnjava, ponos vsakega Slovana! Neverjetno se nam zdi, ker nam je neljubo. Vsi Slovani čutimo velik udarec, ki ga je dobil ruski narod s tem, da se je Port Artur udal Japoncem.

Odkar so dobili Japonci za stalno Visokajo goro, bila je usoda Port Arturja odločena. Japonci so obvladali s svojimi topovi celo trdnjavo. In jedna utrdba za drugo je padala Japoncem v roke. Visokaja gora, Erlungšan, Sunšušan in nazadnje Palunšan. General Steselj je imel še samo 5.000 mož za branitev, 15.000 mož je ležalo v bolnišnicah. Smodnik je začel primanjkovati, živeža ni bilo, zdravil v bolnišnicah so začeli pogrešati, general Steselj je sklenil se udati. Dne 1. jan. je poslal odposlanec k japonskemu generalu Nogiju ter mu ponudil udajo. Začela so se takoj pogajanja zaradi udaje. Častniki in uradniki iz Port Arturja se bodo smeli vrniti v Rusijo, moštvo portartursko pa se odvede na Japonsko, kjer bodo ruski portarturski junaki čakali kot ujetniki konca vojske.

Padev Port Arturja ne bo ostal brez velikanskih posledic za Rusijo. V evropski Rusiji še bo huje vrelo med nezadovoljnjezi, ki si želijo ustavnega življenja in ne marajo carjevega samovladanja. In tudi na dalnjem vzhodu bo učinek udaje neizmerne važnosti. Port Artur bo odslej japonska trdnjava in japonsko brodovje bo imelo v portarturski luki varno zavetje. Pristanišče Dalny se zopet lahko odpre japonski trgovini. Četudi Kuropatkin zmaga pri Mukdenu, to ne bo porazilo Japoncev, ampak ako hoče popolno zmago, bo moral tudi Port Artur vzeti. In težje bo ta naloga za Ruse, kakor je bila doslej za Japonce, ker nimajo v vzhodnih vodah takega brodovja na razpolago, kakor so ga imeli Japonce.

In ne samo trdnjava Port Artur je izgubljena za Ruse, ampak tudi portartursko rusko brodovje. Predno so predali trdnjavo, so Rusi začeli in potopili svoje ladje, le štiri

rušilke torpedovk so zbežale v pristanišče Čifu, kjer so bile razorozene. S padcem Port Arturja in uničenjem portarturskega brodovja je postalo torej tudi japonsko brodovje, ki je moral doslej stražiti pred Port Arturjem, prosto in lahko svojo moč obrne ali proti admiralu Roždestvenskemu ali pa — proti Vladivostoku. Ni izključeno, da Japonci napadejo sedaj tudi vladivostovško rusko brodovje kar v luki, kadar hitro bo ta prosta led, ter je skušajo uničiti. Tudi za Roždestvenskega je padec Port Arturja velikanski udarec. Njegova edina pot je sedaj v Vladivostok, kajti drugod mu ni upati nobenega uspeha.

V naslednjem podajemo čitateljem posamezna brzjavna poročila, ki nam govorijo o žalostnem dogodku v Vzhodni Aziji.

Steselj se uda.

Tokio, 2. jan. General Nogi poroča, da mu je dospelo pismo generala Steselja v stvari udaje Port Arturja.

General Steselj.

Tokio, 2. jan. (2. uri pop.) V pismu, napisanem na generala Nogi, je izjavil Steselj, da je sedaj vsak upor brezvsezen. Mikado (japonski cesar) je v brzjavki na generala Nogi izrazil Steselju svoje priznanje ter ukazal generalu Nogi, naj izkaže portarturski posadki vse časti.

Tokio, 2. jan. General Ijih je določen za japonskega posredovalca na pogajanjih glede udaje Port Arturja. General Nogi mu je dal v to svrhu potrebna pooblastila.

Tokio, 2. jan. Kakor se čuje, so sovražnosti pred Port Arturjem ponehale. Častniki ruskega in japonskega generalnega štaba se snidejo dne 2. januarja, da se posvetujejo o pogojih predaje.

Tokio, 2. jan. Nogi je v soglasju z vrhovnim nadpoveljništvom in v soglasju z mikadom sprejel pogoje ter o tem obvestil Steselja. Japonske čete so stale v nedeljo, dne 1. jan. zvečer pripravljeni, da odkorakajo v Port Artur.

Berolin, 2. jan. Predaja Port Arturja se je že izvršila. Generalu Steselju so se dovolili najbolj častni pogoji. Dano mu je na prost, da gre kamor hoče, ako da častno besedo, da se v tej vojski ne bo več boril proti Japoncem.

Ruske ladije.

London, 3. jan. Iz Port Arturja se poroča: Včeraj zjutraj so gorele ladje „Retvizan“, „Pobeda“ in „Palada“. Užgali so jih Rusi sami. Ladjo „Sebastopol“ so Rusi razstrelili.

London, 3. jan. Iz Čifu se poroča: Ruske uničevalke torpedovk „Skorni“, „Statnji“, „Vlastni“ in „Serbinij“ so dospeli semkaj danes zjutraj v spremstvu velike šalupe. Oddan je bil zaborjeno poročil ruskemu konzulu. Kakor je kapitan „Statnija“ izjavil, so ladje zapustile Port Artur, ker ne morejo ladje nadalje ostati v Port Arturju, odkar so zavzeli Japonce „grič 203 metrov“ ali Visokaja gora.

London, 3. jan. Častniki iz Port Arturja v Čifu pribegli razdiralk torpedovk so povedali strahovite in nad vse pretresljive posameznosti o dogodkih zadnjih dni. Japonske krogle so razbile vse bolnice. Ranjenci so bežali iz bolnic in vzlič silnemu mrazu begali po ulicah ali pa se plazili k fronti, da so jih Japonce ali ubili ali ujeli. Varnega prostora za bolnico ni bilo nobenega več in tudi streljivo je vzlič vsi štedljivosti skoro vse pošlo.

Zakaj se je Steselj udal?

London, 3. jan. Poroča se, da je vzrok Steseljevi udaji, ker mu je zmanjkalo streljiva. Japonske granate so padale v portarturske bolnišnice. — Bolniki niso hoteli več ostati v bolnišnicah, vlekli so se na utrdbi ter ondi v boju vstrajali toliko časa, da so se mrtvi zgrudili ali pa, da so bili ujeti.

London, 3. januarja. Vsa poročila soglašajo v tem, da je generalu Steselju konec minulega tedna zmanjkalo streljiva za topove. Vsled tega so posadke portarturskih trdnjav mogle na uničujoče bombardiranje Japoncev odgovarjati samo s puškami. Nogi, ki je bil po svojih vohunih izvrstno podučen o položaju v Port Arturju, je od torka naprej noč in dan neprestano bombardiral trdnjavo, tako, da je vse porušil. Vsled tega se Steselj ni mogel dalje braniti in se je udal.

London, 3. januarja. Iz Port Arturja v Čifu pribegli ruski častniki poročajo grozne posamičnosti o zadnjih dnevih obleganja. Japonci so pet dni ponoči in podnevi iz velikih topov bombardirali Port Artur. Celo bolnice so bile vse razdejane. Od 20.000 mož broječe posadke, je bilo 15.000, to je 75% za boj že nesposobnih, ostali pa tako utrujeni in izmuceni, da so se komaj na nogah vzdržali. Ko je zmanjkalo streljiva, so valili kamne na sovražnika. Steselj je uvidel, da je vse izgubljeno. Za nedeljo je sklical vse generale na posvetovanje in povedal jim je, da se je v smislu tajnih navodil carja Nikolaja odločil za udajo, ker od nadaljnega prelivanja krvi ni ničesar pričakovati. Ko je Steselj to naznani, je bil bleško smrt, a držal se je pokonci kakor bi bil iz kamna izklesan. Nekaterim generalom so stopile solze v oči in primerili so se pretresljivi prizori. Vojni svet se je potem bavil naprej z določbo pogojev za udajo. Vsi generali so se izrekli, da se raje na trdnjavah z vojaštvom vred razstrele v zrak, kot da bi postali japonski ujetniki. V tem smislu je sestavljen Steseljevo pismo na Nogija. Admiral Viren je zahteval, naj se dovoli torpedovkam, da poskusijo pobegniti. To je obveljalo in se je deloma tudi posrečilo. Določilo se je dalje, razdejati vse trdnjave z dinamitom, nerabne storiti vse tobove in uničiti še v pristanu ostale ladje. Ko so bili ti ukazi oddani, so ob 5. uri popoldne odšli posredovalci v japonski tabor.

Rusko-japonska vojska.

Na suhem.

V Mandžuriji vlada še vedno hud mráz. Boji med prednjimi stražami se nadaljujejo. Večinoma so Rusi zmagovalci, tako da so svojo bojno črto na levem krilu za 25 km pomaknili naprej. Zdaj se obe armadi pripravljata na velik spopad, ki bo baje februarja, drugi pravijo, da še le spomladi. Ojama bo po japonskih poročilih dobil pol milijonov vojakov na pomoč, kar je pa gotovo zelo pretirano. Japonska bo pobrala doma vsakega moškega, ki more nositi puško, da ga odpošlje v Mandžurijo, kjer nastaja za nje položaj vedno slabši.

Na morju.

V ruskih vladnih krogih so sprevideli, da so dosedaj premalo skrbeli za svoje brodovje, zato so sklenili to popraviti. „Rusj“ pričuje načrt za novo brodovje, ki se ima izvršiti v petih letih in ki bo veljalo 400 milijonov rub-

ljev. Načrt je sledeč: 8 oklopnic tipa „Slava“, 8 parnikov tipa „Andrej Prvozvani“, 6 križark tipa „Bajan“, 6 križark zboljšanega tipa „Novik“, 6 križark tipa „Bogatir“, 50 rušilcev po 500 ton, 100 torpedovk in protitorpedovk različnih tipov, 10 minonoscev tipa „Jenisej“, 4 tovorne in delavnische ladje tipa „Kamčatka“.

Tretje rusko brodovje bo odplulo v dveh oddelkih ta mesec. Admiral Birilev, ki bo poveljeval temu brodovju, sam osebno vodi vse priprave. Brodovju bo prideljenih posebno veliko število torpedovk.

Kje da pluje sedaj prvo baltiško brodovje, ni došlo zadnje dni nikakih poročil. Tudi se ne ve, ali bo čakalo na drugo in tudi na tretje brodovje. Mnogi namreč svarijo Rusko, naj ne pošlje prvo brodovje samo nad japonsko brodovje, ker je preslabo. Proti temu pa ugovarja neki dopisnik „Mosk. Vedomosti“. On namreč pravi, da če bi bilo japonsko brodovje res tako močno, kakor ga slikajo, potem bi bilo malo portarturško brodovje kar zdrobilo, ko je isto napravilo dne 10. avg. l. l. izpad. Ne pa da jim je celo brodovje ušlo, večinoma skoro nepoškodovano. Vsled tega sklepa dopisnik, da če je japonsko brodovje sicer po številu močnejše, nikakor pa ne boljše kakor rusko. Tudi omenja dotični dopisnik, kar smo že mi omenili, da ne morejo celega brodovja poslati proti Rozdestvenskyju, ker morajo stražiti Port Artur, prevozne ladje in Vladivostok. Slednji pa morajo tudi zavarovati domače obrežje. Toda, tako sklepa dopisnik, boljše je vedno, da je rusko brodovje večje in s tem zmaga še bolj gotova.

Port Artur.

Zdaj je japonska pšenica v klasju. Poročila, ki dohajajo sedaj iz Japonske o Port Arturu, so tako lepa, namreč za Japonce, da lepše ne morejo biti. Žal, da se jim ne veruje, ker vsi že poznajo znano japonsko pretiranje. Če si pribujejojo kak jarek, potem je v njihovih poročilih že padla cela utrdba. Poročali smo že, da so si pribujevali Visoko goro (203 m grič), zopet Rusi, toda niso ga obdržali, ker so vse nasipe Japonce razdrli. Utrdba Kvanktēn je padla kmalo po Visoki gori in zdaj poročajo japonska poročila, da je padla tudi utrdba Erlunšan.

Utrdba Erlunšan je najsevernejša utrdba na Zmajevi gori, na vzhodni črti utrdb. Boji, ki so se vršili za to utrdbo meseca oktobra, za japonsko orožje niso imeli uspeha. Sedaj se je pa Japonce s pomočjo min posrečilo razstreliti strelni nasip. Nato je sledil hud pehotni boj, o katerem poroča „Daily Express“ iz Tokia z dne 30. m. m: Strahoviti boj je

trajal od 10. ure dopoldne do 8. ure zvečer. Japonski pionirji so že več mesecev naprej pripravljali napad s tem, da so podminirali utrdbo. Mine same so bile napolnjene z močnimi dinamitnimi naboji, ki so bili razstreljeni med hudim streljanjem. Močan oddelek s puškami in ročnimi granatami je bil pripravljen. Sedem eksplozij je naredilo velikansko vrzel v glavno zidovje utrdbe in med hudim ognjem oblegovalnih topov so naskočili Japonci notranjost utrdbe. Zasedli so strelni nasip, na katerem so se takoj utrdili. Ob štirih popoldne je bil naskok končan in Japonci so vdrlji ob črti težkih topov v notranjost. Prišlo je do strašnega boja, v katerem so Rusi iz svojih zavarovanih postojank prizadiali Japoncem iz strojnih pušk velike izgube. Slednji pa se pa Rusi niso mogli več držati. Ostanek, tretjina posadke, se je umaknil v zavarovan hodnik. Ob pol 8. uri so bili Japonci gospodarji utrdbe.

Rusi so izgubili doslej od 24 velikih utrdb, ki obdajajo Port Artur, šele 3 in še te ne v celiem obsegu. Najmočnejše utrdbe so še v ruskih rokah. Cel južni delj „Zmajevga hrbita“, Prepeličja gora, vse utrdbe na Tigrovec polotoku in Zlati gori ter slednji utrdbe na Ljaotješanu so še vse v oblasti Rusov.

Sedaj pa priznavajo uradna japonska poročila, da še ni padla cela utrdba Erlunšan, kakor tudi ne Kikvanšan, ampak le en posamezen prednji del utrdb. Vsak ped zemlje morajo plačati Japonci z velikimi žrtvami.

Dne 28. dec. so torej Japonci prodrli v utrdbo Erlunšan, v soboto (31. dec.) v Sunšan in na novega leta dan v Palunšan. S tem so dobili Japonci v roke ruske obrambe na severni strani, vzhodno od doline Lunho in železnice. Ker so že imeli od 18. dec. tudi del Kikvanšana v posesti, so zabili s tem zagozdo v močno obrambo na Dražonijevem slemenu. Port Artur se torej ne bo dolgo več držal! (Glej o navodni članek!)

Körber padel.

Ministrski predsednik Koerber je dal ostavko in cesar jo je sprejel. Cesar je uvidel, da Koerber ne bo naredil miru med narodi in ga je odpustil v nemilosti. Zelo značilno je, da je nemški cesar Viljem izrekel obžalovanje Koerberju, ker je moral oditi. Iz tega se vidi, za koga je Koerber delal! Novim ministrskim predsednikom je imenovan Gauč, ki je že bil enkrat naučni minister. Minister notranjih zadev je postal gornjeavstrijski cesarski namestnik grof Bilant Reit, vodja ju-

drvi kot veter skozi vas in se čudi njegov spretnosti.

Iz virov, ki nam spričujejo in popisujejo Meličevega Janeza vožnjo v Maribor, povzamemo, da se je Janez priučil vožnji na kolesu od brata Andreja, ki hodi v šole v Mariboru.

Danes je torej sklenil, peljati se s kolesom v mesto k svojemu bratu Andreju. Napravil se je seveda popolnoma kmetsko. No, pa kdo bi se temu čudil, saj je Janez pošten kmetski fant, ki tudi ljubi poštano kmetsko obleko in ne one po mestno ukrajene. Da so se mu za klobukom priklanjali krivci, menda ni treba posebej omenjati — saj je šel Janez v mesto, in tedaj se je treba „postaviti“.

Res, imeniten kolesar!

Med potjo do Maribora se mu ni nič posebnega zgodilo, viri vsaj nič takega ne omenjajo. Prekucnil se tudi menda ni nobenkrat, dasi mu je prerokoval Kosernik. Da se je pa marsikak popotnik radovedno oziral za njim, si pač lahko mislimo. Po deželnih cesti je drvil, da so se veliki oblaki prahu vzdigovali za njim.

Še je imel kake pol ure do mesta. Ljudi je bilo vedno več na široki, prašni cesti, ki so hiteli proti mestu. In Janez jih je prehitel. Debelo so gledali našega junaka, ki je preračunjeno drvil po cesti, ne meneč se ni za desno ni za levo.

LISTEK.

Meličevega Janeza vožnja.

(Po virih posnel Al. Andrejev.)

„Kam pa pojdeš, Janez?“
„V Maribor k bratu Andreju.“
„S kolesom?“
„Da, ali se ti to čudno zdi?“
„Hhm. Pa kako se boš vendar prevrnil na onem-le klancu pod farovžem! Tu se je še vaš Andrej, ki je vendar bolj vajen tega vragovega kolesa, parkrat pošteno prekucnil, vsaj tako mi je med počitnicami sam pravil.“

„E, pa se ne bom! No, pa tudi nič ne de, če se enkrat preobrnem, saj se ne bom prvič in zadnjič menda tudi ne. V Maribor bom pa le prej prišel, kakor pa če bi se vozil ali pa šel na vlak. Ob devetih bom že tam.“

„Ka-aj? Že ob devetih boš tam? Beži, beži, ne verjamem, da bi ti s tistim-le prišel v eni uri v Maribor. Saj potrebujemo do dol z vozom dobre tri ure, no pa še gnati se mora dobro.“

„E, to ni nič tako čudnega. S tem kolesom se še hitrejše vozi kakor z mešanim vlakom. Zadnjič sem se vozil z njim v Maribor in domov, pa sem mislil, da bo zaspal, pihal je in pihal, pa le ni nikamor mogel.

Veš, kar žal mi je bilo, da se nisem peljal s kolesom. Danes pa pojdeva s tem-le v Maribor.“

„No, le dobro se vozi in glej, da še zdravo kožo nazaj prineseš! Pa pozdravi Andreja! Jaz moram v B., kjer imam opravke.“

Tak pogovor se je pletel neko lepo poletno jutro med Meličevim Janezom in Kosernikom. Le-ta je prišel namreč po Meličevem vrtu, ko je Janez ravno pred vežo snažil svoj „becikel“. Koserniku se je neverjetno zdelo, da bi bilo sploh mogoče, v tako kratkem času dospeti v Maribor, kamor on z vozom potrebuje dobre tri ure. Zato je z glavo majaje odšel.

Janez je pa snažil kolo, ki ga ni bilo kaj poseben prida. Da naravnost in brez ovinkov govorimo, kar nam tudi Janez ne bo zameril: kolo je bilo deloma še po starem kopitu in tupatam se je že tudi prikazovala pogubljivira. No, in tudi Janez se je je bal, zato je večkrat snažil kolo. Pa vse ni nič pomagalo: rjo je kupil že s kolesom vred. Koliko je dal za kolo, ni znano, ker tega ni hotel Janez nikomur povedati — le pravil je, da ni drag. Pa tudi zvonca ni imelo; tega še ni Janez kupil. A čemu na kmetih zvonec pri kolesu? Ko zagleda radovedna dečad kolesarja, izogne se mu že od daleč s pota, potem pa teče in kriči za njim. To je veselje teh paglavcev! Tudi kmetič zvedavo zre za kolesarjem, ki

stičnega (pravnega) ministrstva pa dr. Klein. Vsi drugi ministri ostanejo kot so bili prej. Torej ostane tudi dosedanji poljedelski minister grof Bukoj. Novi ministrski predsednik je poklical več vplivnih poslancev k sebi, da se žnjimi pogovori, kako oživotvoriti plodonosno delovanje v državnem zboru. Izmed slovenskih poslancev sta bila poklicana dr. Šusteršič in dr. Ploj.

Politični ogled.

Kako se gospodari v Gradcu? Graški občinski svet je dovolil „Schulverein“ povodom njegove 25 letnice častno darilo 2000 K. Da se je ta predlog sprejel, so omogočili mednarodni socijaldemokrati. Na eni strani ima mesto milijone in milijone dolga, na drugi strani pa mečejo denar skozi okno. Lepo gospodarstvo! Dežela bo pa potem plačevala dolgove mesta!

Deželn predsednik kranjski baron Hein je v svojem nasprotstvu do slovenskega ljudstva postal zares že straten. Zadružna zveza kranjska se je potrudila, da bi tudi kranjski kmetovalci, ki trpe na pomanjkanju krme, dobili od tistih 500.000 K, ki jih je dunajska vlada določila v ta namen, nekaj pomoci. A deželna vlada kranjska, kateri načeluje baron Hein, je poročala na Dunaj, da imajo na Kranjskem preveč krme, in vsled tega bo bržkone izostala sedaj vsaka podpora. Taki so nemški prijatelji slovenskega ljudstva!

Kmet in obrtnik. Predsednik dunajske trgovske zbornice vitez Kink je izrazil v nekem govoru željo, da bi se vlada pri trgovinskih pogodbah z Rusijo in balkanskimi deželami bolj ozirala na obrt nego na kmetske težnje. Dunajska trgovinska zbornica ima velik upliv na javnost, za to morajo vsi kmetski prijatelji ugovarjati, da bi uresničevala želje obrtnikov in trgovcev na korist kmetov. Avstrijska vlada itak izmeče vsako leto na miljone podpor za obrt, dočim kmetje le v največji sili dobijo kako majhno podporo. Avstrijski kmetje in njih prijatelji morejo toraj stati na straži, da se pri trgovinskih pogodbah ne prezirajo. Tukaj kmet, tam obrtnik, mora biti kmetsko geslo. Ne smemo pa delati tako, kakor pristaši ptujskega lističa, ki se dajo omamiti od klica trgovcev in obrtnikov: bodimo si prijatelji! ter ne vidijo, da so njih težnje in težnje obrtništva ter trgovstva si bile vedno manj ali več nasprotnne.

Na Moravskem se je ustanovila nova kmetska stranka ter si nadela ime agrarna stranka. Ker že na Moravskem obstoji kmetska stranka, katero vodi neustrašeni in delavni voditelj kmet Šamalik, je samoumenvno, da je nova stranka neperjena pred vsem proti tej stranki. Šamalik in ogromni del kmetskega prebivalstva pa stoji na krščanskem stališču

Kar je došel nekega gospoda; gotovo je bil kak meščan. V veliki hitrosti ni mogel Janez zaobrniti kolesa, zato je tujca nekoliko oplazil in tik njega zdrčal naprej.

„Klada ti,lena! Vsaj ogní se, da te ne povozim!“ je zagodrnjal nad tujcem, da je ta srdit zažugal za dirjajočim s svojo debelo palico in poslal za njim precej robato kletev, ki je pa naši viri dobesedno ne omenjajo.

Janez jo je torej pripahl že blizu Mariobra ter začel čedalje počasneje voziti in sicer in sledčega vzroka:

Kolesarji, ki so mu ali naproti pridrčali ali ga pa došli, so venomer zvončkali, da so se jim ljudje izogibali. Našega Janeza pa je jelo skrbeti, kako bo to, ker nima zvonca. Sklenil je torej po kratkem premotivanju v svoji prebrisani glavi, da bo počasi vozil in nad ljudmi kričal, naj se mu izognejo. Saj bi bila vendar sramota, ko bi peš hodil poleg dobrega kolesa. Sedajle se mora vendar postaviti!

„Beži, da te ne povozim!“ je zakričal nad prvim in zdrčal naprej.

In to je moral Janez velikokrat ponoviti.
(Konec sledi.)

in to mnogim ni prav, katerim je malo skrbi za kmeta, a vse za boj proti neumni pošasti tako zvanega klerikalizma. Šamalik kliče v listu „Selske Hlasy“ svoje sobrate, da se borojo za kmetske koristi pod zastavo katoliško-narodno!

Zatiranje Poljakov na Pruskom! Dva nemška društva delujeta na Pruskom v pogin Poljakov, toda brezuspešno. Poljaki se vedno bolj množijo in krepijo. Povrh je še izdala pruska vlada ukaz, da ne smejo poljski učitelji tudi ne s svojo družino v poljščini občevati, ampak vedno nemški. O katerem učitelju se izve, da s svojo rodbino poljski govori, zgubi takoj službo. Zato pa sedaj tam cvete grdo nemško ovaduštvvo, da se očrnilo poljski učitelji. Kljub temu pa tarnajo nemški listi, da so ponemčevalni uspehi jako slabii. Poljake je celo to kruto in grdo ravnanje še bolj združilo in jih navdalo z odporno silo, tako, da so se zadnji čas narodno in gospodarsko okreplili. Posebno ima zmernostno gibanje med njimi čudovite uspehe! Poljske naselbinske banke, ki kupujejo od Nemcev posestva in jih prodajajo Poljakom, so bile tako delavne, da je prišlo v zadnjih petih letih 22.000 ha zemlje iz nemških v poljske roke. Tudi protestantovsko društvo „Gustav Adolf Verein“ deluje tam v ponemčevalnem smislu in istočasno širi protestantovsko vero. L. 1903 je izdalo to društvo na Poljskem 150.000 mark, vsega skupaj pa že štiri in pol milijona mark. Res občudovati moramo poljsko vztrajnost, ki ne podleže tem nemškim napadom, ampak celo napreduje. Z mirno vestjo lahko rečemo, da dobe Poljaki v tem hudem boju moči v katoličanstvu!

Dopisi.

Podgorje pri Slovenjgradcu. (Občinski odbor v Podgorji pri Slovenjgradcu) je izvolil velečenjenega g. Ivana Rogača, okraj. načelnika, veleposestnika, župana itd., v priznanje velikih zaslug kot 25 letni župan občine Podgorje svojim častnim občanom. Dne 27. decembra 1904 t. j. ravno ob 25 letnici županovanja zbrali so se vsi občinski svetovalci in odborniki v šoli ter od tod odkorakali z godbo na čelu k velespoštovanemu g. županu. Gosp. občinski odbornik in nadučitelj Matija Šmid je po slavnostnem v sreči segajočem govoru oddal gosp. slavljenemu častno diplomu. Omeniti moramo, da že med govorom ni ostalo nobeno oko navzočih brez solz, posebno ginaljiv pa je bil prizor, ko mu je gosp. nadučitelj oddal v roko diploma s prošnjo, naj gosp. župan pozabi vse sitnosti, katere mu je povzročilo 25 letno županovanje ter naj še v bodoče tako po očetovsko skrbi za blagor občine. Ginjen je sprejel gosp. župan častno diplomu ter se zahvalil vsem občinskim svetovalcem in odbornikom za izkazano mu čast. Povdarjal je, da mu je bilo le s pomočjo občinskih odbornikov mogoče poravnati precejšnji dolg, katerega je imela občina, ko je bil on prvič izvoljen za župana. V času njegovega županovanja se je poplačal stari dolg občine, ter se je postavila lepa šola, a pri tem so ostale občinske doklade le s 25 %, s čim se pač nobena občina v okraju ne more ponašati. Na to povabi odlikovanec polnoštevilni občinski zastop za mizo, kjer se je pri izvrstni vinski kapljici vrstila napitnica za napitnico! Ta dan bo ostal vsem občinskim odbornikom, kakor tudi vsem navzočim, katerih je bilo toliko, da je bila njegova velika gostilniška soba natlačeno polna, v najprijetnejšem spominu! Iz marsikaterih ust se je slišalo: „Tako veselega večera, kot je danes, še nisem doživel.“ Mi pa kličemo vam cenjeni g. župan:

„Bog vas ohrani še mnogo, mnogo let v blagor naše občine in milega nam slovenskega naroda.“

Iz Stanovskega pri Poljčanah. (Občinske volitve.) Dne 19. decembra smo imeli občinsko volitev, ki je v 3. in 2. razredu izpadla ugodno za našo slovensko občino; pa tudi v 1. razredu bi bili lahko zmagali, ko

bi se trije volilci ne bili dali premotiti od zunanjih agitatorjev, da so rajše glasovali za ljudi, ki niti ne stanujejo v domači občini, kakor pa za poštene domačine. Ali je lepo za našo občino, da sedijo v našem občinskem odboru tuje Tonč Grundner in Alojzij Kugler, katerih niti lastna občina ne mara v občinskem zastopu?! Ali se nam ni batiti, da bomo imeli pri občinskih sejah samo nemir in prepri namesto blagonosnega delovanja za občinski blagor! Kakšnega duha so takšni ljudje, smo se dovolj jasno prepričali na dan volitve. Kar zgražali smo se nad obnašanjem Albina in Janeza Grundner. Najzadnji slovenski hlapec se zna boljše obnašati, kakor takšni ljudje. In take ljudi naj poslušajo potem slovenski možje? Trdno smo prepričani, da so se tudi najbolj zasplojenemu volilcu odprle ta dan oči; saj je par sicer poštenih, toda to pot žalibog zapeljanih volilcev 1. razreda takoj po volitvi izreklo, da ne bodo nikdar več volili tujev, ampak dobre domačine v občinski odbor.

Obžalujemo, da je naš dosedanji župan ves zapleten v zanjke poljčanskega Antona Grundner. Ali nimamo Slovenci dovolj posojilnic, da ni treba hlapčevati tujcem? Sicer smo pa trdno prepričani, da bo vis. namestnik to volitev ovrgla; saj se je pred volitvijo in med njo zgodilo več nepostavnosti. Ugovor se je vložil takoj drugi dan po volitvi in sicer proti pismenemu potrdilu županstva. In eci teden so tuhtale učene nemškutarske butice, kaj naj storijo z upravičenim ugovorom, in res so stuhtale nekaj tako pametnega, da smo se morali srečati. Tebi nič meni nič je poslal župan po svojem sinu pismeni ugovor enemu volilcu nazaj, ki ga pa ni izrcil dotičnemu v roko, ampak ga je nesel v kuhinjo, češ, tu imate nekaj za vašega gospodarja in jo je urno zopet odkuril. Seveda se je ugovor takoj vrnil prebrisanemu našemu županu, obenem pa tudi poslala pritožba na visjo oblast, ki bo poučila župana, da se na takšen način ne rešujejo rekurzi in ne uganjajo predpustne burke. Omilujemo gosp. župana, da ima tako butaste zasebne svetovalce, ki ga srečajo pred celim svetom. Kako kislo jabolko je pač ta nesrečni rekurz in vendar bo treba vgrizniti vanj!

Od Sv. Jakoba v Slov. gor. (Raznoterosti.) Na novega leta dan smo imeli v gostilni g. M. Peklarja poučljiv shod, na katerem nam je potovalni učitelj gosp. Bele razjasnjeval o umnem preustrojenju ameriških vinogradov, kakor tudi o precepljenju, rezni in gnojenju ovočnega sadja. Vsakdo bi si pač mislil, da bo takšno predavanje zvabilo vsaj večje število kmetov in vinogradnikov; a žalibog, mora se reči, bilo jih je komaj dvajset. Kje je temu vzrok, ne vemo; bržkone pa v nezadostnem oznanjenju tega shoda in pa v nebržnosti kmetskega ljudstva za takšne shode. V zadnjem času zaslovel je tudi naš g. predstojnik po imenu „Skoff“ vsled njegovega duhovitega govora na Franceljninem shodu v Mariboru, tako, da je bilo njegovo ime brati v vseh časnikih. Zakaj li njegovega preimenitnega govora niso objavili, to si pač vsak lahko raztolmači; bržkone niso hoteli svojih cenjenih bralcev vznemiriti. Da so se mu takrat hlačice tresle, to res ni bil majhen „špas;“ a dragi čitatelji, danes pa vam lahko povemo, da se mu ne tresejo več samo hlačice ampak tudi njegov občinski stol, kateri se bo mogoče v tekočem letu prav rad prekučnil izpod njega, kajti njegovi pristaši se začnejo dramiti ter ga polagoma zapuščati; ne zdi se jim pač več vse pravo in posnemanja vredno pri njegovem gospodarjenju. Zadnji čas pa je začel igrati še tudi neko drugo ulogo; prevzel je bržkone začasno službo občinskega sluge ali policaja, ker je njegovo mesto ravnokar izpraznjeno. Na starega leta dan namreč je bila v tukajnjem hotelu „zum Mohr“, po domače pri Sitarju, predstava, v kateri je pokazal naš občinski predstojnik svojo moč in svoj govorniški talent; kajti dvema navzočima poštenima kmetoma Juriju Platejsu in Francu Peklar, občinskemu svetniku, dajal je takšna lepa imena, da sta bila prisiljena se odstraniti; zadnjega je še tudi napadel ter ga mislil malo

preobrniti; a zgodilo se je narobe; g. Grega je padel tako mogočno, da se je stresel celi hotel in da je g. predstojnik komaj svoje ude skupaj pobral. Njegova glava biti je morala že grozno razburjena, ker je zlival čaj na tla ter metal kupice, kakor bi bil res sam turški sultani. Da začne tako ravnanje obč. predstojnika ljudstvu že malo presedati, bo pač vsakdo uvidel. Ni čuda tudi, da je tukajšnja mladina tako zapuščena ter neolikana, ko ima take vzglede na možu, ki naj bi bil vzor vse občine. — Navesti bi se še dalo marsikaj o tem gospodu, a mislimo, da ima to pot kot voščilo za novo leto, če tudi že malo pozno, precej dovolj!

Razne stvari.

Iz domaćih krajev.

Iz finančne službe. Za davčnega praktikanta je imenovan g. Jožef Sevec v Ptaju in za davčnega pristava v Radgoni Gustav Švršnik v Celju. Prestavljeni so davkarji: Ferd. Pichler iz Slovenjgrada v Voitsberg, Jožef Grah iz Kirchbacha v Laško, Anton Grejan iz Laškega v Ormož in Karol Reicher iz Irdninga v Slov. Bistricu, davčni praktikant Franc Petovar iz Ormoža v Marnberg, davčni oficijal Alfons Sorglechner iz Brucka v Celje.

Zaročil se je v Mariboru dne 26. m. m. g. orožniški postajevodja Karl Kurnik iz Gačke v Hercegovini, z gospodč. Vekoslavo Janžekovič iz Maribora.

Mariborske novice. Minoli mesec smo poročali o Francu Vakej iz Bohove, ki se je zoperstavil redarju, ko ga je isti hotel aretrati pri žganjarni na Tržaški cesti. Zato je bil obsojen Vakej na osem mesecev težke ječe. Dne 11. m. mes. je presedel šest mesecev, danes sedi zopet za osem mesecev. In vzrok? Žganje! — V Maribor so došli od namestnije načrti za nov most čez Dravo. Prvi načrt je za most od glavnega trga, drugi pa za most od Viktrinske ulice. Kateri načrt se bo sprejel, je odvisno od tega, kje bodo hiše več stale, ki se imajo podreti. Najboljši prostor za most pa bi bil od Badgasse, ker tam ni treba nobenega prostora odkupiti in je tudi lep dovoz po imenovani ulici. Toda, o groza, tam stoji Narodni dom, ki bi potem stal na prelepem prostoru. In to ne sme biti, rajši plačajo mestni očetje tisoče in tisoče za od-kupnino hiš! Lepo gospodarstvo!

Mariborski okrajni zastop izkazuje v proračunu za l. 1905 dohodkov 126.155 K., pokritja 70.345 K., primanjkljaja 55.810 K. Taki so „Štajerčevi“ naprednjaki — v dolgovih!

Filijalka ljubljanske kreditne banke se ustanovi v Mariboru. Kapitala bo treba dva milijona kron.

Urednik lažnjive „Marburger Zeitung“ obsojen. Minolo soboto je bil obsojen urednik protestantsko-nemčurske „Marburgerce“ na 40 K ali štiri dni zapora, ker ni sprejel popravka od predstojništva mariborskega frančiškanskega samostana, o katerem je prinesel neresnično vest.

V Oplotnici so občinske volitve razveljavljene. Pri novih volitvah, ki bodo kmalu po novem letu, naj vsak narodnjak stori svojo dolžnost. Vsi vrli slovenski možje takrat na volišče!

Št. IIJ v Slov. gor. Hrabri junaki so pa res naši vrli mladeniči. Človeku sreča poskujuje veselja, če jih posluša, kako se med-sebojno vzpodbujajo in navdušujejo za narodno delo. Zdaj se snidejo pri kakem zborovanju, drugokrat zopet na domu kakega vrlega narodnega mladeniča — in veselo jih je videti skupaj. Svoje središče pa imajo v „Mladeniški zvezi.“ Tu bi jih morali videti in slišati! Ves Šentilj lahko gleda s ponosom na te neustrašene junake. Zdi se ti, da si res v Mandžuriji. In vsak mladenič ti je kakor ruski

vojak — ki s toliko vztrajnostjo in s tolikim pogumom odbijajo sovražne japonske napade. Četa takih junakov nam daje veselo upanje, da nas čakajo boljši časi. Le naprej, sovražnik se trese! Le tako naprej, hrabri junaki, v novem letu in zmaga bo naša!

Uravnava Pesnice. Iz Grada nam pišejo z dne 4. t. mes. slovenski poslanci: V današnji seji je deželnemu zboru predlog kulturnega odseka glede nadaljevanja uravnave Pesnice v tretjem oddelku, t. j. od železnice pri Moškanjcih do izvira v Dravo, sprejel. Poročalec deželnega kulturnega odseka poslanec dr. Jurte la je svoje poročilo že dne 29. oktobra 1904 zgotovil in predložil. Takrat še ni bilo ne duha ne sluha o obstrukciji slovenskih poslancev v deželnem zboru — toda predlog o nadaljevanju uravnave Pesnice do 4. t. mes. ni prišel na dnevni red! Danes je to vprašanje vendar enkrat rešeno, uravnava Pesnice se bode nadaljevala! Zato je določena doba štirih let. Stroški dela so proračunjeni na 390.000 K. K stroškom prispeva država 45 % in dežela 45 %, okraja ormoški in ptujski pa vsaki 10 %. Upajmo, da bode imela uravnava tiste dobre posledice, katere vsi posestniki na obeh straneh Pesnice željno pričakujejo.

Grajščino Langental pri Pesnici je kupil ritmojster baron Behr od konzula Sitzlerja.

Ptujske novice. V tukajšnji vojašnici se je ustrelil pionir Beck. Zapor, katerega bi moral presedeti čez praznike, je vzrok samomoru. — Ker ptujskemu županu pekarija in trgovina z moko in soljo ne nese dovolj, zato je tudi začel tržiti s premogom. Zdaj zalaga on s premogom „Studentenheim“ in „Mädchenheim“, katere je sam dal zidati. Drugi trgovci s premogom pa morajo gledati skozi prste in se jezijo. Za svoj premog si je pa sezidal Ornig nasproti Vračkovi gostilni leseno uto, ki je tako grda, da kazi cel prostor. Ko bi tako grdo kdo drugi hotel tja postaviti, gotovo bi mu prepovedal občinski svet. Seveda župan Ornig, ta sme vse storiti! Ljudje si pripovedujejo, da je Ornig zato začel barantati s premogom, ker „gšeft“ z žemljami, moko in soljo ne nese več toliko, odkar so se začeli kmetje v ptujski okolici zavedati in nočejo več pri njem kupovati.

Pettauer Zeitung — je nehala izhajati, primanjkovalo ji je naročnikov. Kdo pa bo tudi bral te neumne napade in psovanje Slovencev. To je slednjič že presedalo Nemcem samim, zato so opustili ta list. Zopet je torej izginil sramotilec našega naroda!

Šnopsarsko mesto Ptuj. Na potu iz Ptuja proti Budini so se stepli Janez Levičnik iz Sel, Andrej in Ignac Levičnik iz Markove, in njun bratranec Andrej Levičnik ter Ožbald Strafela iz Zabovca. Napili so se v ptujskih žganjarnah žganja. Pri tepežu so ubili Janeza Levičnika, težko ranjen je bil Strafela, lahko ranjen pa Andrej Levičnik. Nesrečno žganje, katerega se v Ptiju toliko stoči, je zopet zahvalovalo svoje žrtve. Če hoče „Štajerc“ kaj dobrega storiti, naj gleda in skribi, da se v Ptiju ne bo napajalo ubogo slovensko ljudstvo z žganjem. Pri Nemcih ima Ptuj ime „Schnapsmetropole“, kar bi se po slovenskem reklo „šnopsarska prestolnica!“

Od Sv. Martina pod Vurberkom. Občinske volitve se bližajo! Možje, na noge! Pridite vsi na volišče! Poglejte koga bodete volili! Volite poštene, katoliške može, ne dajte se voditi od svojih nasprotnikov! Martinški občan.

Sv. Anton v Slov. gor. Pred kratkim so se vrstile volitve v občinski odbor za Cerkevnik. Bilo se je batiti, da še nadalje ostane posilinemska vladarstvo. Danes pa moramo z zadovoljnostjo javiti, da je zmagala sedaj narodna stranka. Za župana je izvoljen veren katoličan in narodnjak, trgovec gospod Jožef Tušak. Čast možem, kateri so volili po svojem prepričanju!

Od Sv. Jurija v Slov. gor. Mravljev gradec „Gut Heil“ je kupil Fr. Černičec

po domače Finster. Hanekova posestva s hišami in gospodarskimi poslopji vred pa mladi narodnjak in župan gosp. Franc Krajnc in Malne za 37.000 kron. Vrlo! Posilinemcu pa srečno pot!

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Letina je bila pri nas zelo slaba, sadja je še bilo prav obilo, toda slaba cena. Vinska trta nam ni mogla donesti žlahtne kapljice, ker je perenospora hotela vse uničiti. Dosedaj smo kopali v novih vinogradih, v starih opustošenih pa pridno regulijo, da bi žlahtno amerikansko trto nasadili po teh krasnih slovenskih hribih. — Za občino Sakušak je izvoljen Fr. Štebih za župana že tretjekrat. Slava!

Slovenjgradec. Dne 12. marca l. 1901. je pobgnil iz zapora v Slovenjgradcu 30 let stari Mihael Keber iz Golovabuke pri Slovenjgradcu. Po pobegu si je takoj dal drugačno ime in tako veliko prepotoval, ne da bi ga bili mogli zaslediti. Pod imenom Peter Pavlič, na čigar ime je imel tudi v posesti poselsko knjižico, je izvršil, kakor se je dognalo, mnogo tatvin. Sedaj ga je orožništvo prijelo v Velikovcu in ga izročilo okrožnemu sodišču v Celje, odkoder pa ne bo tako hitro prišel.

Iz Ribnice. Dolgo let je tukaj vrlo županoval g. Filip Stražbar ter si posebno pri stavbi občinske hiše velike zasluge pridobil. Iz hvaležnosti ga je občinski odbor imenoval častnim občanom. Vsled velikih domaćih skrbiv in drugih razlogov se je odpovedal županstvu. Dne 19. m. mes. si je občinski odbor mesto njega županom izvolil značajnega gosp. Janeza Zapetnik.

Občina Brezno ob Dravi šteje 800 prebivalcev deloma iz Brezna, deloma iz Št. Ožbalta pri Dravi. Pred tremi leti je bil izvoljen občinskem predstojnikom takrat še katoličan, ki pa je, kakor znano, v teku svoje dobe odpadel. In pred kratkim so dne 15. dec. izvolili občinskem predstojnikom naravnost brez obotavljanja tega protestanta. Znamenje, da so v Breznu katoličani v političnem oziru zelo mlačni. Za bodočnost na noge!

Rogačka Slatina. Za stalnega vodjo rogaškega kopališča je od deželnega zabora imenovan dr. Oton pl. Aufschnaider, zavrnatelja zdravilišča deželnih tajnik dr. Franc Muli. Oba Nemca!

Umrl je v Št. Janžu na Dravskem polju veleposestnik gosp. Davorin Fric, v najlepši moški dobi. Pokojnik je bil iskren rodoljub in več let občinski odbornik. N. v. m. p.! — Umrl je pri Sv. Miklavžu blizu Slovenjgrada dne 26. dec. l. l. Ivan Podmenik p. d. Panjek; zemlja ga je pokrila v najboljši dobi 33 let. Za njim tuguje žalostna vdova z malimi otroččici. Živila je z njim kmaj 10 let v najsrečnejšem zakonu. Za njim tudi žaluje cela občina, ki je izgubila modrega svetovalca. Rajni je bil vzor naprednega posestnika v vsakem oziru. Poleg tega je bil kremenit značaj; v njegovih hiši je vladalo nemahljivo versko prepričanje in strah božji. Radi tega se mu je poverila častna služba cerkvenega ključarja in načelnika šolskega sveta. Pridobil si je srca vseh, ne le v domači župniji, ampak daleč na okolu. To priča pogreb, katerega se je udeležila ogromna množica. Tebi pa, nepozabni rajni, kličemo: počivaj v miru do boljšega vstajenja!

Nestrpnost mladih liberalčkov. Celjska „Domovina“ poroča o naslednjem slučaju, ki nam jasno kaže sovražstvo nekaterih krogov proti vsemu, kar le nosi ime katoliško. Ko je Nadina Slavjanska koncentrala v Celju, sedli so se člani liberalnih vseučiliščnih društev „Tabor“, „Slovenija“ in „Ilirija“ k mizi gimnazijcev. Pozneje prideta k isti mizi tudi člani katoliškega slovenskega akademičnega društva „Zarja“ ter prisedeta. Ko pa prisedeta, so vsi mladi liberalčki, ki so udje imenovanih društev, takoj vstali in se odstranili. Ker se „Zarja“ od drugih slovenskih akademičnih društev razločuje s amom v priznavanju katoliških načel, ni dvoma, proti čemu so Taboriti, Slovenjani in Ilirijani nestrpnii in kaj vzbujajo

ravno pri naših prvakih simpatije do teh društov. Mi se le čudimo, da so naši katoliški razumniki tako kratkovidni in malo razumni, da ne spoznajo, kaka bo bodočnost na Spodnjem Štajerskem! Ko jim bodo nasprotniki zrastli čez glavo, pa bodo začeli javkati!

Občina Št. Jurij ob juž. žel. se razdeli v dve občini. Katastralne občine Goričica, Grobelno, Kamenko, Krajičica, Lokarje, Podgrad, Št. Primož, Rifnig, Sv. Rozalija in Tratna se izločijo iz dozdajšnje občine Št. Jurij ob južni železnici in se ustanovijo kot samostojna občina pod imenom: oklica Št. Jurij ob j. žel., medtem ko ostala katastralna občina Št. Jurij tvori za se občino pod dozdajšnjim imenom Št. Jurij ob juž. žel. S tem se je ugodila stara želja tržanov, ki so težko gledali, da je sedel pri prost kmet iz oklice na županskem stolu.

Ogenj. Gori! gori! Oj, strašen glas, kadar se razlega v nočnem času budeč ljudi iz mirnega spanja! Pri nas, Sv. Anton na Pohorju, je gorelo dne 21. dec. ob 4. uri zjutraj Zgorela je Jelenova hiša, ki je nekaj korakov od šolskega poslopja oddaljena. Hvala Bogu, da takrat ni bilo viharja, ki bi bil najbrž še več škode povzročil. — V Župelevcih pri Brežicah je zgorela dne 26. m. m. viničarija Jožeta Premelča, v kateri je stanovala viničarka Ana Lopšina. Zgorelo ji je vse, da je revica sredi zime brez strehe in obleke. Tudi prizadeti posestnik ima precejšnjo škodo. — V Vukovskem je ogenj uničil viničarijo Marije Kefer. Goreti je začelo ob 9. uri zvečer, dne 25. m. mes. Ker je bila koča s slamo krita, je bilo naenkrat vse v plamenu, ki je uničil vse. Prebivalci so si rešili samo golo življenje. — Na novega leta dan zvečer je nastal požar v Okoslavcih župnije Sv. Jurija ob Ščavnici pri Jurkoviču. Zgorela je krčma in gospodarsko poslopje. Bil je grozen vihar. Vneno se je tudi gospodarsko poslopje Kegela; tu so zgorela tri teleta in 4 svinje. Kako je nastal požar, še ni dognano. Dobro so delovali požarniki domači okoslavski in sosedni dragotinski. Ob 11. uri po noči istega dne je že zopet začelo goreti v Kokolanjsaku, kjer sta tudi dva gospodarja pogorela.

Nesreča. Na južni železnici pri Račjem se je dogodila 30. m. m. zvečer velika železniška nesreča. Ko je tržaško-dunajski poštni vlak ob 7. uri 10 min. vozil s postaje, je trčil v vrsto tovornih vozov, katere je vihar potisnil preko njihovega stališča. Tovorni vozovi so se popolnoma razbili ter so bili vrženi preko nasipa. Sedem vozov osebnega vlaka je bilo poškodovanih, vendar od potnikov k sreči ni bil nihče poškodovan. Poštni vlak je imel eno uro zamude.

Vozni red na železnici Grobelno-Rogatec. Od 1. t. m. vozijo na železnici Grobelno-Rogatec po dva vlaka v obe smeri po sledičem redu: V smeri Grobelno-Rogatec: Prvi od Grobelnega ob 8. uri zjutraj, v Št. Vid ob 8. uri 9 min., v Šmarje ob 8. uri 24 min., v Mestinje ob 8. uri 44 min., v Kostrivnico-Podplat ob 8. uri 50 min., v Rogačko Slatino ob 9. uri 9 min., v Rogatec ob 9. uri 27 min.; drugi od Grobelnega ob 4. popoldne, v Št. Vid ob 4. uri 9 min., v Šmarje ob 4. uri 24 min., v Mestinje ob 4. uri 44 min., v Kostrivnico-Podplat ob 4. uri 50 min., v Rogačko Slatino ob 5. uri 9 min., v Rogatec ob 5. uri 27 minut. V smeri Rogatec-Grobelno: Iz Rogateca ob 5. uri 25 minut zjutraj, v Rogačko Slatino ob 5. uri 44 min., v Kostrivnico-Poplat ob 6. uri 4 min., v Mestinje ob 6. uri 10 min., v Šmarje ob 6. uri 31 min., v Št. Vid ob 6. uri 50 min., v Grobelno ob 6. uri 58 minut; drugi vlak iz Rogateca ob 11. uri 50 minut opoldne, v Rogačko Slatino ob 12. uri 9 min., v Kostrivnico-Podplat ob 12. uri 29 min., v Mestinje ob 12. uri 35 minut, v Šmarje ob 12. uri 56 min., v Št. Vid ob 1. uri 15 min., v Grobelno ob 1. uri 23 minut.

Iz Luč nad Ljubnem se nam poroča, da se je minuli mesec ponesrečila žena Liza Jezočnik, ko je šla k svitnicam. Imela je

sicer svetilko seboj, katero ji je pa veter med potom ugasnil. Zašla je s pota ter padla 30 m globoko. Ko so jo našli, je še živila, da so ji se mogli naglo poklicani g. župnik podeliti sv. zakramente, na kar je kmalo izdahnila svojo dušo. Na tako nevarnih krajin pota bi se morala cesta z ograjo zaštititi, sicer se lahko pripeti še večkrat kaka nesreča.

Vesela božičnica v Kozjem. Ubogim šolarjem kozjanske ljudske šole so priredili po lepi in stari navadi spoštovani g. dr. Janez Jančič s pomočjo radodarnih gospodov in gospoj veselo božičnico. Nad 100 otrok je bilo obdarovanih z raznovrstnim oblačilom in sladkarjami. V dolžnost si štejemo, da se tukaj v imenu staršev zahvalimo za lepa in koristna darila. Srčna hvala čast. g. Jančiču, kot prediletju veselle božičnice in vsem onim radodarnim tržkim gospodom in gospem, ki so pomogli k tej krasni božičnici!

V Trbovljah so se vrstile minoli mesec občinske volitve. Stranke so se sporazumele tako, da ima III. razred katoliško narodna stranka, II. razred narodno napredna stranka in I. razred nemška ali rudokopska stranka. Večina je še torej slovenska. Za župana je izvoljen dosedanji župan g. Ferd. Roš, deželni poslanec in veleposestnik, za njegovega namestnika pa g. Gustav Vodusek, šolski nadzornik v Trbovljah. — V novem letu bomo tudi zgubili prijubljenega rudokopskega ravnatelja g. Roberta Draša, ki je bil pravičen tudi Slovencem, kar se sedaj redko kje dogaja!

Sv. maša za moški zbor, zložil g. profesor Beran, se dobi pri skladatelju v Mariboru za 1 K 10 h partitura. Morebitni čisti dohodek dobi c. kr. učiteljišče.

Najnovejše iz vojske.

London, 4. januarja. V Port Arturju ni kamen na kamnu. Rusi so pred udajo razstrelili vsa javna poslopja, arzenale, skladišča, ladjedelnice itd. — Sežgali so vse zaloge v skladiščih. Port Artur je podoben mrtvemu mestu. Vse je kup razvalin.

London, 4. januarja. Zadnji čas Rusi v Port Arturju tudi vseh mrljev niso mogli pokopati. Zrak je bil radi tega že okužen.

Petrograd, 4. jan. Car potrt vsled udaje Port Arturja, je odgodil vsa nadaljnja pregledovanja čet ter se je danes vrnil v Petrograd.

Pariz, 4. januarja. Listi poročajo, da je admiral Roždestvensky dobil ukaz, naj ostane z baltiškim brodovjem v Madagaskarju, dokler ne dobi drugega ukaza.

Društvena poročila.

Visoki dar. Premlostljivi knezoškop dr. Mih. Napotnik so darovali 25 K za mariborsko dijaško kuhinjo, za kar izreka Nj. ekscenci najtoplejšo zahvalo predsedništvu.

Za mariborsko dijaško kuhinjo so darovali p. n. dobrotniki in dobrotnice: Kukovec Ignac 1 K; Mohorjani v Slivnici 25 K; dekan Anton Šlander 15 K; dobrosrčne gospe nabrale za božičnico 141 K 20 h. Vsem v imenu učencev se mladine prisrčna zahvala in veselo novo leto!

Gledališka predstava v Mariboru bo v nedeljo, dne 15. januarja. Uprizori se prijubljena ljudska igra: „Deseti brat!“

Od Sv. Marjetete niže Ptuja. Veselica, katero je priredilo naše bralno društvo na Štefanovo, obnesla se je sijajno. Občinstva je privrelo toliko, da nekateri celo prostora niso mogli dobiti. Ni še dolgo od naše zadnje deželnozborske volitve, pri koji so stali naši Marjetčani takorekoč na vrhuncu vseh volilnih krajev in se menda v prvi vrsti odlikovali s tem, da so tako složno volili za deželnega poslanca našega preblagega g. dr. Ploja (dali so mu okoli 470 glasov!), že so pokazali zopet, da so še vedno isti pošteni in narodni farani lepe marjetske župnije. Na Štefanovo se je videlo, da ljubijo naši Marjetčani tudi poštene

veselice, veselice, pri kajih se ne pleše in ne pijanje. Na dnevnom redu naše veselice je bilo petje in predstavljanje dveh lepih iger: „Jeza nad petelinom in kes“ in „Kmet Herod.“ Prvo igro je predstavljalo pet igralk. Čuditi smo se morali spremnemu predstavljanju istih in nihče ne bi bil verjel, da so to večinoma kmetska dekleta. Igrale so zares tako izborna, da jim gre vsa čast. Drugo igro je predstavljalo osem možkih oseb (večinoma kmetski sinovi), ki so pa svojo nalogu ravno tako dobro rešili, kakor igralki. Pri igrah ni bilo smehu ne konca ne kraja. — Med igrami so se pele lepe pesmi. Vse točke vzporeda so se toraj prav imenitno izvrstile. V zahvalo skrbimo Marjetčani, da bralno društvo krepko podpiramo!

Gornja Radgona. Dne 26. grudna l. l. je priredilo naše bralno društvo v prostorih g. Škerleca veselico s predstavama: „Trojna pot v življenje“ in „Dve materi“. Kakor vselej, tako smo se tudi pri tej veselici prepričali, da v Gornji Radgoni raste narodna zavest in da naša mladina ne trdi zaston: „Slovenec sem!“ Domači pevci in tamburaši so nas zabavali s svojimi dičnimi pesnicami prav izborna. Zlasti pa so nas presenetili igralci, dasi je bilo mnogo novih. Le tako vrlo naprej! Prisrčna hvala gre tudi č. g. Vogrinu, ki so se toliko trudili z vajami. Zahvaljujemo pa se tudi vrlim dekletam od Sv. Jurija in Sv. Ane, ki so nas posetile. Srčni jim „Na zdar!“

Sv. Kunigunda na Pohorju. Hranilnica in posojilnica pri Sv. Kunigundi na Pohorju uraduje z novim letom v lastni hiši, v stari šoli vsak četrtek od 8. do 11. ure predpoldne. Ako je četrtek praznik, je uradni dan v sredo pred praznikom. V tej hiši ima prodajalnico narodni trgovec Valentín Gorenšek iz Frankolovega. Trgovina je za naš visok, planinski svet velike koristi, da ni treba po vsako malenkost hoditi eno ali dve uri daleč. Blago se daje po nizki ceni. Tudi se ne vasiluje pri nas lažnjivi „Štajerc“, kakor se to godi v znani krčmi in trgovini v Zrečah.

Središče. Bralno društvo „Edinost“ v Središču je bilo v adventnem času priredilo zabavne večere s predavanjem v društvenih prostorih. Prvo predavanje je bilo „o materializmu, hipnotizmu in spiritizmu.“ Obisk bil lahko boljši.

Sv. Marjeteta niže Ptuja. Podružnica Slovenskega čebelarskega društva za Spodnji Štajer pri Sv. Marjeti niže Ptuja izvolila je za leto 1905 sledeči odbor: Predsednik g. Žunkovič Janko, nadučitelj pri Sv. Marjeti, podpredsednik g. Lubec Jakob, posestnik in čebelar na Forminu, blagajnik g. Ožinger Fr., posestnik in čebelar v Placaroveih, tajnik g. Krajičič Janez, posestnik in čebelar v Gorišnici, odbornik g. Janžekovič Franc, posestnik in čebelar v Sagojiču.

Desetletnica ljutomerskega pevsk. društva. Dne 8. decembra l. l. je slavilo ljutomersko slovensko pevsko društvo svojo desetletnico s koncertom; ta prireditev nam je znova pokazala, kako vežban je naš pevski zbor, odkar ga vodi izvrsten kapelnik g. Zacherl. Moški, mešani in ženski zbori so, primerno menjajo se, razveselili poslušalce. Posebno počivalo zaslubi mešan kvartet, gospodični Irma in Elza Repič ter gospoda Zacherl in Dijak Janko, ki so precej težko Fösterjevo skladbo „Kitica“ prednašali. Akoravno je letos društvo izgubilo več izvrstnih moči, se ta izguba pri tem koncertu skoro ni poznala; imamo tudi sedaj prav dobre soliste in sicer gg. Zacherl, Velnar, Belšak, Dijak Janko in gdčni Irma in Elza Repič. Med raznimi pevskimi točkami je razveselila občinstvo gospa Seršenova s spremnim sviranjem na glasovirju; prevzela je bila ta gospa tudi spremljevanje pevskih zborov. Po dovršenem oficijskem delu to je pri prosti zabavi peli so se spevi iz „Rokovnjačev“ in iz „Legijonarjev“, posebno se je tu kot sopranistinja-solistinja odlikovala gdčna Elza Repič. Zanimivo je bilo tudi poročilo o razvoju petja v ljutomerskem okraju in o delovanju društva

v minolem desetletju; želeti bi bilo, o tem nekaj obširnejšega čitati v kakem časniku. Obiskana je bila ta veselica izvrstno, posebno nas je veselilo videti, kljub slabemu vremenu, toliko zunanjega občinstva. Dvorana je bila do zadnjega prostorčka napolnjena. Koliko več ljudstva iz okolice bi pač bilo pri količkaj ugodnejšem vremenu! S svojo odsotnostjo so se seveda zopet odlikovali nekateri naše takozvane inteligence; kažejo pač s takim ravnanjem, da nimajo pojma o narodni disciplini. Pa tako enostransko preziranje naj nikakor ne ustraši vrlo, tako vspešno delujoče pevsko društvo, kateremu vsak dober in zaveden narodnjak želi napredovanje v vsakem oziru. Torej, le pogumno naprej!

Gospodarske stvari.

Zadružništvo na Slovenskem. Na Slovenskem imamo koncem 1. 1904 okroglo 480 zadrug, od teh okroglo 260 posojilnic in 220 drugih zadrug in sicer na Koroškem 31 zadrug, od teh 27 posojilnic, na Kranjskem 240 zadrug, od teh 137 posojilnic, na Primorskem 106 zadrug, od teh 40 posojilnic, na Štajerskem 99 zadrug, od teh 52 posojilnic. 480 slovenskih zadrug to je lepo število, a tudi velika gospodarska moč.

Zadružna mlekarna na Cvenu. „Z Bogom začni vsako delo, — Pa bo dober vspeh imelo.“ Tega načela so se poslužili zadružniki evenski, ko so si lani, dne 16. decem. izprosili cerkvenega blagoslova povodom otvoritve nove zadružne mlekarne. Hvala Bogu in pridnim zadružnikom, vspeh je bil nepričakovano sijajen. To naj svedočijo nastopne številke: Povprečno je zalagalo mlekarno 20 zadružnikov z mlekom. Ti so prinesli do 1. decembra l. l. v mlekarno 53233·25 kg mleka, iz katerega se je napravilo 2114·67 kg surovega masla, za kar se je prejelo 5049·26 K. Obratni stroški so znašali 1005·23 K; torej so zala-gajoči zadružniki prejeli čisti znesek 4044·03 K. Kaj ne, lepa svotica, katera bi brez mlekarne bila za četrtnino manjša. Nekateri posamezni zadružniki so prejeli v tem času po 300 do 400 K samo za mleko, zraven tega pa še posneto mleko nazaj. Kakovost mleka je bila tudi kaj dobra, ker je povprečno 24·7 l mleka dalo 1 kg surovega masla ter se je iz 100 kg napravilo 4 kg surovega masla. Najmestnejše je bilo mleko v decembru, najslabše pa v maju. V mesecu decembru je bilo treba za 1 kg surovega masla samo 20·2 kg mleka, v maju pa celo 29·1 kg. Da se je dosegel tako lep vspeh, se imamo v prvi vrsti zahvaliti neumorno delavnemu dežel. potovalnemu učitelju g. Martinu Jelovšku, ki nam je pomagal s svetom in dejanjem. Izposloval nam je izdatne državne in deželne podpore ter nam preskrbel vse v mlekarni potrebne tiskovine za knjigovodstvo brezplačno od deželnega odbora in sicer dvojezične. Bog nam ohrani tega za prospeh našega kmetijstva neutrudno delujočega gospoda še mnoga leta. Pohvaliti pa moramo tudi naše mlekarje, ki so s posebno vnemo opravljali v mlekarni svoj posel. Tuje in veščaki, ki so neredkotrat obiskovali našo mlekarno, so navorost občudovali uzoren red in snago, ki sta vladala v mlekarni. Najlepše spričevalo za njih je to, da ni bilo v celem letu niti ene pričožbe od naših odjemalcev surovega masla glede kakovosti. Pohvalo pa zaslужijo tudi naše pridne zadružne gospodinje, ki so pošljale v mlekarno mleko v snažnih posodah in lepem redu. Pri tem pa so jim tudi vztrajno pomagali vrlji gospodarji, ki so se lepo vrstili ter dovažali mleko v mlekarno. Le tako naprej in mlekarna bo rastla, cvetla in tudi obilen sad obrodila. V to pomagaj Bog!

Društvena naznanila.

Pri Sv. Barbari blizu Maribora priredi bralno društvo svoje letno glavno zborovanje dne 14. t. m. takoj po sv. maši v kapeljiji z naslednjem vzoredom: 1. poročilo predsednikovo, tajnikovo, blagajnikovo in knjižničarjevo; — 2. poročilo mladeniške in dekliške zveze, o nji stanju, življenju in napredku, ki baje

začasno spi; — 3. pobiranje udnine za leto 1905; — 4. nova volitev obeh odborov, vsled česar se vladivo prosi, da pridejo vsi; — 5. predlogi in nasveti.

Dekliška zveza braln. društva pri Sv. Benediktu v Slov. gor. priredi v nedeljo, dne 8. januarja ob 3. uri pop. v šoli svojo zimsko veselico s sledenim vzoredom: poučni govor govori deklici, dve deklici deklamujeta, dekliški pevski zbor poje pesmi iz Venčka narodnih pesmi, na to igra "Trojna pot v življenje" in dramatična slika v proslavo Brezmeđežne "Protidomu". Veselica obeta biti kaj mična in lepa, na svidejne torej v polnem številu domačini in sosedje, zlasti slovenska dekleta!

Bralno društvo "Edinost" v Središču priredi na dan sv. Treh Kraljev, dne 6. jan. 1905 redni občni zbor v društvenih prostorih gostilne g. Šinkota. Začetek ob 6. uri zvečer.

Društvo "Kmetovalca" pri Mariji Snežni ima svoj občni zbor dne 22. t. m. Zborovanje se vrši po večernicah v sobi braln. društva.

Bralno društvo negovske bo imelo v nedeljo, dne 8. t. m. ob 3. uri pop. v župnijskih prostorih svoje redno letno občno zborovanje z običajnim vzoredom. Pri neslepčnosti se bo vršilo drugo zborovanje ob 4. uri pri vsakem številu članov.

Bralno društvo pri Kapeli blizu Radgona ima v nedeljo, dne 8. jan. pop. po večernicah v župnišču svoj redni občni zbor. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Kmetijsko bralno društvo pri Mali Nedelji ima v nedeljo, dne 8. jan. 1905 svoj letni redni občni zbor ob 3. uri pop. v društvenih prostorih. K obilni udeležbi vabi odbor.

Katol. bral. društvo pri Sv. Juriju ob južni žel. priredi veselico s petjem in tamburjem ter z gledališko predstavo "Ne vdajmo se", po večernicah dne 8. jan. t. l. v prostorih g. Alojzija Nendla.

Katol. bral. društvo pri Sv. Juriju ob južni žel. ima dne 15. jan. 1905 svoj III. redni občni zbor z običajnim vzoredom.

Iz Šmartnega ob Dreti. Pripravljalni odbor novoustanovljenega bralnega društva v Šmartnem ob Dreti vabi k ustanovnemu shodu društva, ki se vrši v nedeljo, dne 8. prosinca 1905 po sv. maši v prostorih stanovanja g. Martina Zidara. Na shodu se bodo sprejemali udje in določili časopisi, ki je bo društvo naročalo v upravnem l. 1905.

V Braslovčah se priredi dne 6. t. m. šolska veselica v šolskem poslopu. Na vzoredu petje, deklamacija in igra: "Kolumbovo jajce." Začetek ob 3. po-poldne. Veselica se bo vršila v zahvalo vrlim Braslovčanom, ki so omogočili krasno novo šolsko poslopje in v trajen spomin na slovensko blagoslovjanje istega. Čisti dohodek je namenjen zlasti za vzdrževanje šolarske kuhinje, katero pohaja letos nad 140 otrok; radi tega se prostovoljna vstopnina hvaležno sprejema in se prosi obilne udeležbe.

Katol. sloven. izobraževalno društvo v Loki pri Zidanem mostu ima dne 6. jan. 1905 popol. po večernicah ob 8. uri v gostilni g. Merzela svoj drugi občni zbor z običajnim vzoredom.

Podružnica sv. Cirila in Metoda na Vranskem ima dne 8. jan. v salonu g. Jak. Brinovca ob 4. uri popol. svoj letni občni zbor. K obilni udeležbi vabi odbor.

Listnica uredništva: Sv. Peter niže Maribora: Za to številko prepozno! Hvala! — Sv. Benedikt: Prihodnjič! — Sv. Jurij ob Ščavnici: Že dobili poročilo od drugod! Hvala!

Za družbo sv. Cirila in Metoda so zložili vranski tamburaši in njih prijatelji na Silvestrov večer v gostilni g. pl. Schidenfelda 30 K.

Zahvala.

Izobraževalno društvo v Št. Janžu na Dr. polju je sprejelo po gosp. dr. Fr. Jurtelu, odvetniku v Ptaju, večje število krasnih knjig, za katere izreka tem potom blagim dobrotnikom najsrcejšo zahvalo.

Zahvala.

Visokorodna grofica Kletija Zabeo na Falu je, kakor že vrsto let popred, tudi letos obdarila ubogo mladino tukajšne šole s toplimi oblačili. Čast. gospod Adam Grušovnik, bivši tukajšni župnik, sedaj nadžupnik in dekan hoški, podaril je 20 K za šolarsko knjižnico. Velikodušnima darovaljema izreka na tem mestu v imenu šolske mladine najtoplejšo zahvalo šolsko vodstvo pri Dev. Mariji v Puščavi.

Zahvala.

Vsem dobrotnikom in prijateljem šolske mladine, ki so pripomogli, da se je za božičnico obdarovalo 151 otrok z obuvalom in obliko, posebno pa še gg. trgovcema Klinger in Reiter kakor tudi slav. kmetijški zadružni v Slovenjgradcu ter starotrškim dekletam,

ki so vsled svoje izvrstne igre darovale lepo svoto 40 K, izrekla krajni šolski svet okolice Slovenjgrada tem potom najiskrenje zahvalo. Bog plati! — Ivan Schönendorfer, načelnik.

Današnji list ima vabilo na naročbo "Kmetovalca" kot prilogo.

|||

Kupujte
NARODNI KOLEK!

Loterijske številke.
Gradec 31. decemb: 84, 2, 55, 25, 59.
Dunaj 31. decemb: 14, 49, 35, 44, 86.

Tržne cene

v Mariboru od 24. do 21. decembra 1904.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		21	—	21	90
rž	16	50	17	40	
ječmen	18	10	17	—	
oves	15	40	16	20	
koruza	16	40	17	—	
proso	16	60	17	40	
ajda	15	60	16	40	
seno	—	—	—	—	
slama	—	—	—	—	
		1 kg			
fizola		—	22	—	28
grah		—	40	—	48
leča		—	36	—	61
krompir		—	7	—	8
sir		—	36	—	52
surovo maslo	2	—	2	80	
maslo	2	—	2	40	
špeh	1	16	1	28	
zelje, kislo	—	20	—	26	
repa, kisla	—	20	—	24	
		1 lit.			
mleko		—	18	—	20
smetana, sladka		—	10	—	56
" kisla	—	60	—	66	
		100	glav	—	—
zelje	—	—	—	—	—
		1 kom.			
jajce	—	8	—	—	—

Prodaja se.

Stampilje iz kavčuka, modeli za predstiskarje izdeluje po ceni Karol Karner, zlatar in graver v Mariboru, gospodarska ulica št. 15.

426 51-28

Prenovljena, dobro zidana, jednodostropna hiša, z 2 velikima kletima, v kateri je tudi prodajalna, se takoj pod ugodnimi pogoji proda. Več se izve v Bankalarigasse št. 4, Maribor. 746 10-9

Dvonadstropna hiša v Mariboru Franc Jožefovi ulici, 11 stanovanj, mestna najemnina 270 K. se iz prosti roke proda. Posestnik je tudi pripravljen, hišo zamenjati za gozd. Pojasnila daje Janez Spes, Windenauerstrasse 26. 766 10-8

Svinjsko maslo in druge pridelke iz mleka kupuje po najboljši ceni Amalia Šmyra, Dunaj XVII., Elterleinplatz 7. 781 10-7

Zeljno seme (kaps) zanesljivo kajivo edino pravega Kašelskega zelja, katero naredi lepe, trde glave ter roditi v vsaki zemlji. Prodaja dokler je kaj zaloge; navadno žlico (20 gr) za 80 vin. poštne prosto, Ign. Mercina, posestnik in trgovec v Zgornjem Kašlu, p. Zalog, Kranjsko. Pri manjših narodilih sprejemajo se tudi pisemske znamke. Na narocila brez denarja se ne ozira. 803 18-6

Novozidana, vili podobna hiša, 12 let davka prosta, veliko dvorišče, vrt z vodnjakom, na suhem kraju, pol ure od Ptuja, 3 minute od hajdinske cerkve, tik glavne ceste, je primerno za vsakega uradnika v pokolu, tudi za kakršega rokodelca ali obrtnika, se proda iz prosti roke zavoljo preselitve sedanje posestnice. Več pove lastnica Ana Wekuš v Ptaju, Florijanska ulica št. 1. 826 3-3

Lepa, velika hiša, z lepim vrtom in sadonosnikom, pri veliki, lepi cesti, čisto blizu cerkve, kjer je že več let dobro obiskana trgovina z mešanim blagom, se proda. Naslov pri upravnosti lista. 823 3-3

Vinogradniki, ki potrebujejo za spomlad amerikanske divjake, močne, za suho cepiti, I. in II. vrste, bolj drobne, kakor tudi ključev ali rožlev, vse Rip. portalis, močno za cepiti, naj se čim prej oglase. Divjaki I. vrste 2·40 K., II. vrste 1·60 K., ključice 1·50 K. 100 komadov. Divjaki še niso izkopani. Martin Slodnjak, posestnik v Bodkovci, p. Juršinci pri Ptaju. 880 3-3

Trte. Na prodaj imam 5000 cepljenih trsov na Rip. portalis, I. vrste 100 kom. 16 K.; II. vrste imam 2000 kom., 100 kom., 8 K. in sicer Laški rilček, zeleni veltlinec, bela in rudeča žlahtnina, beli Burgundec, Rulandec in nekaj Španjola. — Glaser Makso, posestnik, Janževvrh, Selnic ob Dravi. 850 3-2

Lep les je na prodaj v Polički vesi. Alojzij Gornik, Jareninski dol, pošta Jarenina. 844 3-2

Lepo posestvo, hiša z 2 sobama, zidana in obokani hlevi za konje in krave, škedenj in kolarnica, velik sadonosnik s košenino, velike svinjske brajde, velik vrt, velik okol za svinje, velika njiva, 1 uro od Maribora, 10 m od cerkve, na lepem prostoru, se proda. Naslov pove upravnosti. 847 2-2

Lepo posestvo, obstoječe in 24 oravov travnikov, njiv in gozdov, vrt za zelenjavo in sadonosnika, hišnega in gospodarskega poslopja, vse v dobrem stanu, hiše sposobne za letoviščnike, je v Rusah ob koroški železnici, kamor mnogo letoviščnikov zahaja, takoj na prodaj. Cena 14.000 K. Naslov pove upravnosti lista. 2 2-1

Lepa hiša z vrtoma in lepim sadonosnikom, s popolno gostilniško konco, prodaja tobaka in trgovina, na lepem kraju, blizu mesta in kolodvora na Spod. Štajerskem, se po nizki ceni proda. Kje pove upravnosti. 845 3-2

Nova, zidana hiša z vrtom, blizu tovarne in železnice, se da v najem. Pripravna je za obrtnika ali pokojnika. Naslov pove upravnosti. 855 2-2

Gostilničarji Prodaja se: 7 sodov s kovinastimi pipami, prodajalna miza s pločevino preoblečeno, veidling iz bakra za glaže umivati, mali sodček, ki držijo 30 do 86 l, večji pa po 177 l. Juršič, Maribor, Josefigasse 38. 862 2-2

Lepo posestvo se proda v občini Št. Ilj v Slov. gor. Obstoji iz lepe hiše, hlev, stiskalnica, viničarija, lep gozd, sadonosnik, travniki in njive, okoli 36 orarov, vse v I. razredu. Cena 8500 gld., 3600 gld. je posojilnice. Vpraša se pri Juriju Repnik v Spielfeldu. 5-1

Odda se.

Čevljarska obrt se odda v lepem slovenskem kraju, kjer je mnogo prometa z večjo množino usnja. Takoj se plača 200 gld., drugo se plačuje na obroke. Ponudbe na upravnosti. 3-1

V najem se išče.

Krčmo želim dobiti v najem, ki je v dobrem stanu in se pošteno obiskuje. Ako mogoče, vrt ali mala njiva zraven. Vzamem tudi ako je prodajalnica za drobnino zraven ter želim v kraju med Mariborom in Celjem. Ponudbe prosim do meseca aprila na upravnosti lista. 3-1

Proste službe.

Orgljarska in mežnarska služba odda s 1. januarjem 1905 pri Sv. Janezu na Peči blizu Velenja. Neoženjeni imajo prednost ter se naj pred novim letom pri župnijskem predstojništvu osebno oglašajo. — Strašek, župnik. 827 3-3

Močen fant se želi rokodelstva učit. Jožef Raner v Kamnici pri Mariboru, pri gospoj Mariji Urletter. 843 2-2

Pekovski učenec, kateri ima veselje do pekovske obrti, v starosti 16 do 17 let, krepke postave, sprejme se takoj pri g. Janezu Čakš, pekovskem mojstru v Slov. Bistrici. 847 2-2

Mežnar, neoženjen, se sprejme na faro blizu mesta Maribora. Kje, pove upravnosti. 851 2-2

Služba organista, cerkvenika in občinskega tajnika se odda v Dobju. P. Planina. Štaj. 854 3-2

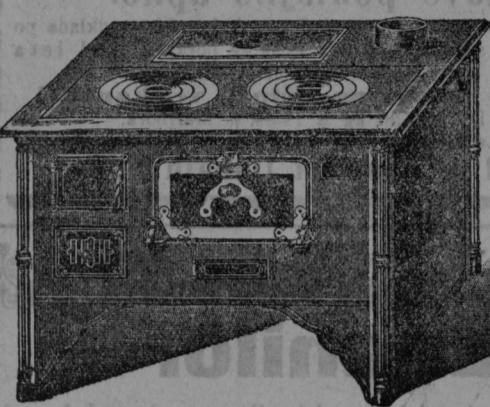
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru se priporoča v razna tiskarska dela.

Trgovina z železnino, Merkur'

P. Majdič CELJE

Za zimo:

p e č i, raznih vrst, tudi za kurjenje z žaganjem, štedilniki, vsi zraven potrebnih deli in praprave. 775 9

Bogata zaloga poljedelskih strojev, posebno sedaj

slamoreznice —

kotlov za žganje kuhati

in vseh drugih v železniško stroko spadajočih predmetov. — Najboljše umetno gnojilo za travnike in polja

Tomaževa žlindra in kajnit.

Navodila zastonj.

Alojzij Voglar

usnjari v Ljutomeru,

priporoča slavn. občinstvu svojo zdatno pomnoženo zalogo usnja in v to stroko spadajoče potrebščine, kakor čevljarsko orodje i. dr. po najnižjih cenah. — Kupujem kože vsake vrste ter jih izdelujem točno po najnižjih cenah. Za dobro delo se jamči. 888 3-3

Svoji k svojim!

Vizitnice priporoča tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni. ● ● ● ●

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedoslagljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduh, bolečine in krče, pospešujejo in zboljujejo prebavo, čistijo kri in óreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse, iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljše sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele manjkati v nobenih meščanskih in kmečkih hiši. Dobiva se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato se naj naročujejo točno pod naslovom: Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanaeststorica se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:
1 ducat (12 steklenic) 4 K. **4 ducate (48 steklenic) 14·60 K.**
2 ducata (24 steklenic) 8 K. **5 ducatov (60 steklen.) 17— K.**
3 ducate (36 steklenic) 11 K.

Imam na tisoči priznalnih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navedjam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baretinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, sivilja; Josip Seljančić, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1360.

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka. 646 10-1

Zdravje je največje bogastvo!

Srčne čestitke

k novemu letu 1905

želi prečast duhovščini kot svojim odjemalecem, prosoč še za nadaljnjo velecenjeno naklonjenost udani

Konrad Kager,
pasar in zlatar v Celju.

Kmetovalci! obvarujte svojo živino!

pred hromoto in kostolomnico, katere bolezni bodo po izjavi živinodržavnikov, letos radi krme, ki ima premalo rudinskih snovi v sebi, pri živini neizogibne in privedajte stalno 788 16-9

Barthelovo poklajno apno.

Ce se živini da nekaj deka tega apna, koristi več, kakor če se poklada po izbruhu bolezni toliko kilo na dan, — Tega apna se porabi v pol leta za poklajanje pri eni kravi 6-7 in pri enem prašču 3-4 kg.

Izdatek majhen! — **Učinek velikanski!**

5 kg K 2 — iz Dunaja, 50 kg K 12 — iz Maribora.

Dopisuje se slovenski!

Miha Barthel in drug na Dunaju X./3.

Naznanilo.

Deželni odbor štajerski je sklenil v svrhu dobre izobrazbe viničarjev v sadenju amerikanskih trt in sadonosnikov tudi v l. 1905 ustanoviti **viničarski tečaj** in sicer: 1. na deželnih sadje- in vinorejski šoli v Mariboru, 2. na deželnih viničarskih šoli v Silberbergu pri Lipnici, 3. na deželnih viničarskih šoli v Ljutomeru, 4. na deželnih viničarskih šoli v Gornji Radgoni in 5. na deželnih centralnih trtnih šoli v Spod. Pobrežu pri Ptaju.

Ti tečaji trajajo od 15. februarja do 1. decembra 1905.

L. 1905 se bo sprejelo: v Mariboru 14, v Gornji Radgoni 12, v Ljutomeru 12, v Lipnici 24 in v Spodn. Pobrežah 24 sinov posestnikov in viničarjev. Ti dobe tam prosto stanovanje, vso hrano in tudi 8 K mesečne plače.

Poučevanje na teh tečajih je v prvi vrsti praktično in samo toliko teoretično, kolikor je neobhodno potrebno za samostojne delavce in samostojne viničarje.

Po dovršenem tečaju dobi vsak obiskovalec spričevalo o svoji sposobljenosti.

Prošnje za sprejem, ki so koleka proste, morajo poslati prosilci vsaj do 15. januarja 1905 deželnemu odboru štaj.

V tej prošnji se mora navesti, v kateri zavod želi prosilec vstopiti in priložiti: 1. dokaz o dovršenem 16. letu; 2. nравnostno spričevalo, katero mora biti potrjeno od župnijskega urada; 3. zdravniško spričevalo, da nima prosilec nalezljive bolezni; 4. odpustno spričevalo od ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati ves tečaj (od 15. februarja do 1. decembra 1905) neprenehoma obiskovati in kar se tiče izobrazbe, ubogati vsa povelja poljedelskih strokovnjakov.

Gradec, 4. decembar 1904

840 3-3

Od deželn. odbora štajerskega.

Srečno in veselo novo leto!

Peter Veselič, brijač

Ljutomer, Glavni trg št. 66.

860 2-2 Izdelovatelj orgel

Ivan Milavec

(Goršičev učenec)

Ljubljana Cerkvene ulice Ljubljana
se priporoča najljudnejše preč. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v strokovno dovršeno izdelovanju

novih cerkvenih orgel

po najnovejših, zanesljivih in izkušenih sestavih.
Vsakovrstna popravila in predelovanja izvršuje z najzanesljivo natančnostjo po najnižjih cenah.

Svoji k svojim!

Gostilna „pri pošti“

v Mariboru, Tegetthoffova cesta št. 49.

nasproti južnemu kolodvoru.

Priporočam svojo znano gostilno, koder točim izvrstna naravna domača vina iz vinogradov gospe Neubauer, vedno sveže marčno pivo ter postrežem z najukusnejšimi topili in mrzlimi jedili. — V obilni obisk se priporočam

839 3-3

Marija Meden.

Največja in najcenejša

domača slovenska eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine. Priznano dobro blago! — Žepne ure so pravega švicarskega izdelka.

145 10

H. Suttner
urar v Kranju (Krainburg).

Zalagatelj družbe c. kr. državnih uradnikov za Avstrijo, priporoča svojo bogato zalogu finih in zatančno idočih pravih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine. — Mal dobiček, veliko spečevanje. — Ceniki na zahtevo zastonj in poštne prosto.

Opomba: Da je moje blago **zares fino** in ure zanesljivo idoče, je dokaz to, da razpošiljam iste na vse kraje sveta. — Kdo hoče dobro idočo uro kupiti, na se zaupno obrne na moje tvrdko.

Vinogradniki, pozor!

Naznanjam, da imam za letošnjo jesen in prihodnjo spomlad veliko množino na suho 833 6-8

cepljenih trt

na prodajo in sicer cepljenih na Ripario Portalis in Solonis.

Beli Burgundec	6500	Šipon	5000
Traminec	1100	Laški rilček	17000
Silvanec	8500	Muškat	500
Nemški rizlec	1000	Izabela	300
Rulendec	5000	Zlahtnina	1500

Cena za premožnejše posestnike 140 K, za revnejše pa 80 K tisoč kom. Divjakov od R. Portalis in Solonis dobro vkorenjenih imam 30.000, a po 16 K.

Prekupci so izključeni.

Pri naročilu naj se pošlje 10% are od naročene svote. Trte se pošljajo le v od trte uši okužene kraje. Naročila se sprejemajo, dokler bo kaj zaloge.

Janez Šegula,

veleposestnik in trterevec v Hlaponech, posta Jurščica pri Ptaju.

Voščene

sveče

za svečnico priporoča veleč. duhovščini

Jožef Dufek

svečar 4 4-1

Maribor, Viktringhofg. 30.

Kuverte

s firmo

priporoča

tiskarna sv. Cirila

v Mariboru.

Pesni

iz molitvenika

Venec pobožnih molitev in svetih pesmij

VII. natis

(za-se vezane)

se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Cena: v platno vezano K 1.50, s pošto vred K 1.80.

Ta knjižica se posebno toplo priporoča vsem cenj. gg. pevcem in pevkam.